

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลอง
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กที่รับบริการจากสถานสงเคราะห์ เขตพัทธยา อายุ ตั้งแต่ 10-15 ปี ที่มีคะแนนการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวต่ำกว่า เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50

กลุ่มตัวอย่าง

เป็นเด็กจำนวน 20 คน สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มจำนวน 10 คนและ กลุ่มควบคุมอีก 1 กลุ่มจำนวน 10 คน

มีขั้นตอนในการดำเนินการตามนี้คือ

1. ใช้แบบวัดการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว วัดการหลีกเลี่ยง สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของเด็กอายุ 10-15 ปีที่รับบริการจากสถานสงเคราะห์ เขต พัทธยา จำนวน 51 คน
2. นำคะแนนที่ได้ไปหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ เพื่อคัดเลือกเด็กที่มีคะแนนการหลีกเลี่ยง สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 เพื่อให้ได้เด็กที่มีพื้นฐานความรู้ใน การหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวที่ไม่แตกต่างกันมากเกินไป ทั้งนี้โดยทั่วไปนิยม คัดเลือกเด็กที่เปอร์เซ็นต์ ไทล์ที่ 25 แต่เนื่องจากจำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวนน้อย จะทำให้ได้เด็กกลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอสำหรับการทดลองจึงต้องปรับเป็นเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ได้ เด็กจำนวน 25 คน

3. ถามความสมัครใจและขอความร่วมมือของเด็กในการเข้าร่วมการทดลอง ได้เด็กที่สมัครใจจำนวน 25 คน ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) เป็นเด็กที่เข้าร่วมการทดลองจำนวน 20 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) อีกครั้งเป็นเด็กกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มจำนวน 10 คนและกลุ่มควบคุมอีก 1 กลุ่มจำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบวัดการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว
2. โปรแกรมเรียนรู้การสื่อสารระหว่างบุคคล

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบวัดการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามขั้นตอนต่อไปนี้คือ

1.1 ผู้วิจัยศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ปรึกษา เจ้าหน้าที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและเจ้าหน้าที่ศูนย์ธารชีวิต สัมภาษณ์ผู้ที่เคยตกเป็นเหยื่อความรุนแรงในครอบครัว สัมภาษณ์เด็กกลุ่มภคินีศรีชุมพาบาล กรุงเทพฯ ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือเป็นเด็กด้อยโอกาส ยากจน เป็นเหยื่อความรุนแรงในครอบครัว และเด็กอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงในครอบครัว

1.2 นำคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์เด็กและความรู้ที่ได้จากการเรียบเรียงวรรณกรรม มาสร้างแบบวัดมี 2 ตอน ดังนี้คือ

1.2.1 ตอนที่ 1 มีข้อคำถาม 1 ข้อดังนี้คือ

1.2.1.1 หนูคิดว่ามีอะไรบ้างที่เป็นสัญญาณ ให้หนูรู้ว่า นี่อันตรายแล้วนะ ต้องหนีนะ ไม่เช่นนั้นอาจจะโดนทำร้ายได้...หนูอาจจะตอบเป็นเหตุการณ์ หรือท่าทีของคนที่ทำร้าย หรือของเด็กที่ถูกทำร้ายก็ได้ ที่หนูคิดว่าเป็นสัญญาณอันตราย

1.2.1.2 ลักษณะแบบวัดเป็นแบบตอบถูกผิด มีคะแนนเต็ม 26 คะแนน มีเกณฑ์การให้คะแนนที่จัดเป็นหมวดหมู่จำนวน 26 หมวดหมู่ คำตอบใดตรงกับคำตอบที่จัดไว้ในหมวดหมู่ถือว่าถูกจะได้ 1 คะแนน ถ้ามีหลายคำตอบที่ตรงกับคำตอบที่จัดไว้ในหมวดหมู่เดียวกันก็จะได้เพียงคะแนนเดียวเช่นกัน คำตอบใดไม่ตรงกับที่จัดไว้ในหมวดหมู่ถือว่าผิดไม่ได้คะแนน (เกณฑ์การให้คะแนนอยู่ในภาคผนวก ข)

1.2.1.3 ตัวอย่างการให้คะแนนเช่น เด็กตอบว่า “คนเมา เดินโซเซ” เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์การให้คะแนน จะพบว่า ในข้อที่ 6 มีเขียนว่า ใช้สารเสพติด, เมาเหล้า – เมาเหล้า เดินโซเซ ควบคุมตนเองไม่ได้ มีกลิ่นเหล้า ฯลฯ คำตอบนี้จึงได้ 1 คะแนน

1.2.1.4 วิธีการใช้แบบวัด ผู้วิจัยได้นำข้อคำถามไปทดลองใช้กับผู้ให้บริการจากศูนย์ฝึกอาชีพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 23 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ถามคำถาม ให้เด็กตอบแบบอิสระมีผู้ช่วยวิจัยอีก 2 คนเป็นผู้ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีการตรวจคะแนนที่ผู้ช่วยวิจัยทั้งสองให้เด็ก นำคะแนนของผู้ช่วยวิจัยทั้งสองไปหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for the Social Sciences) ได้ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .99 นับว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ถือว่ามีความสอดคล้องกันสูง (Heiman, 1995, pp.181-182)

1.2.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความรู้ความเข้าใจ ประกอบด้วยคำถาม 40 ข้อ

1.2.2.1 ลักษณะคำถาม เป็นคำถามแบบตอบถูกผิด ข้อที่ตอบถูกได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดได้ 0 คะแนน

1.3 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบวัดดังนี้คือ

1.3.1 นำแบบวัดที่สร้างขึ้นนั้นให้ประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ แล้วนำปรับแก้ไข ตามที่คณะกรรมการเสนอ

1.3.2 หลังจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิคือ

1.3.1.1 ผ.ศ.(พิเศษ) นายแพทย์ อนุพงษ์ สุธรรมนิรันดร์

1.3.1.2 ชิสเตอร์ เมรี มิเชล โลเปส

1.3.1.3 ดร.ฟิลิส คาปลัน

ตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอ

1.4 นำแบบวัดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้ให้บริการจากศูนย์ฝึกอาชีพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำแบบวัดไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) โดยใช้สูตรของ ครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81

2. โปรแกรมเรียนรู้การสื่อสารระหว่างบุคคล ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนต่อไปนี้คือ

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการเรียนรู้ กิจกรรมกลุ่ม การสื่อสารระหว่างบุคคล และสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

2.2 ผู้วิจัยสร้างโปรแกรมเรียนรู้การสื่อสารระหว่างบุคคล ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้

2.3 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นนั้นให้ประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข ตามที่คณะกรรมการเสนอ

2.4 หลังจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิคือ

2.4.1 ผ.ศ.(พิเศษ) นายแพทย์ อนุพงษ์ สุธรรมนิรันดร์

2.4.2 จิตเตอร์ เมรี่ มิเชล โกลเปส

2.4.3 คร.ฟิลิส คาปลัน

ตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอ

2.5 นำโปรแกรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับเด็กที่รับบริการจากสถานสงเคราะห์ เขตพื้นที่ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างก่อนนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง

การดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลองการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบการวิจัยแบบทดลอง (experimental research design) มีกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มและกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม มีการทดสอบมีการสอบก่อนและทดสอบหลังการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
RG	T_{11}	X	T_{12}
RC	T_{21}	-	T_{22}

RG แทน กลุ่มทดลอง เด็กที่ได้รับการฝึกโปรแกรมเรียนรู้การสื่อสารระหว่างบุคคล

RC แทน กลุ่มควบคุม

X แทน การฝึกเรียนรู้การสื่อสารระหว่างบุคคล

T_{11} แทน คะแนนก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง

T_{12} แทน คะแนนหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

T_{21} แทน คะแนนก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุม

T_{22} แทน คะแนนหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

2. วิธีดำเนินการทดลอง มีลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์ เขตพญาเพื่อขออนุญาตดำเนินการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยขออนุญาตผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์ เขตพญาและขอความร่วมมือในการวิจัยและเก็บข้อมูล เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยพร้อมด้วยผู้ช่วยวิจัย ให้เด็กอายุ 10-15 ปีที่รับบริการจากสถานสงเคราะห์ เขตพญา คอบแบบวัดการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว คัดเลือกเด็กที่มีคะแนนการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ได้เด็กจำนวน 25 คนถามความสมัครใจของเด็กในการเข้าร่วมการทดลองได้เด็กจำนวน 25 คน กลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) เป็นเด็กที่เข้าร่วมการทดลองจำนวน 20 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) อีกครั้ง เป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม จำนวน 10 คนและกลุ่มควบคุมอีก 1 กลุ่ม จำนวน 10 คน

2.2 ระยะการทดลองเริ่มตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม 2547 ถึงวันที่ 15 เมษายน 2547 รวมระยะเวลา 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยดำเนินการทดลองด้วยโปรแกรมเรียนรู้การสื่อสารระหว่างบุคคล สัปดาห์ละ 2 วัน คือวันอังคารและวันพฤหัสบดี โดยวันอังคารที่ 23 มีนาคม 2547 ดำเนินการทดลองเวลา 16.00 น.-17.30 น. ครั้งต่อมาดำเนินการทดลองเวลา 9.00 – 10.30 น.วันละประมาณ 1 ชั่วโมงครั้ง รวม 8 ครั้ง โดยมีการทดสอบครั้งแรกตั้งแต่วันที่ 15-18 มีนาคม 2547

2.3 หลังการทดลองผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลองในวันที่ 15 เมษายน 2547

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for the Social Sciences) โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทระหว่างกลุ่ม 1 ตัวแปร และภายในกลุ่ม 1 ตัวแปร (One Between Subjects Variable and One Within Subjects Variable) (Howell, 1997, pp. 458-471)